

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Francisci Tvrriani Societatis Iesv, Aduersùs Magdeburgenses Centuriatores pro Canonibus Apostolorum, & Epistolis Decretalibus Pontificum Apostolicorum, Libri Quinq[ue]

Torres, Francisco de

Coloniae, 1573

VD16 T 1629

Cap. XIII. Defensio reliquarum rationum in epistolis Pontificum apostolicorum de non accusandis episcopis, quas ijdem Magdeburgenses tanquàm ineptas & falsas more suo accusant, quas nos rursùs ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-29685

Ioan. 2.

Magd. ratione
ex euangelio
sumptam, &
diuine acco-
modatam, re-
prehendunt.

1. Tim. 5.

Quales debet
ant esse accu-
satores.

Cur quā mu-
lierē Dominus
à Phariseis
iudicari non
permisit.

Cur emētes et
vendentes per
seipsum è te-
plo Dominus
siccerit.

afficeret, q̄ alio diuiniore modo, aut maiore autoritate ac potestate hoc
facere potuisset, quàm si sacerdotes in crimine depræhensos ipse per se, cum
fecisset, quasi flagellum de funiculis, ex templo eijceret? ô, oscitatem Mag-
deburgensium animaduersionem: qui rationem hoc Christi exemplo di-
uine traditam, & diuine perceptam & accommodatam ad probandum, nō
esse temerè à quibusuis arguendos & accusandos episcopos, ineptā esse di-
cunt, & vt ridiculam notare audent, nō intelligentes neq; quæ loquuntur,
neq; de quibus affirmant. millies enim hoc, aduersus istorū dormitantem
lectionem & intelligentiam, vsurpandū mihi est. Si Dominus per seipsum
eiecit illos ex templo, quales esse eos oportet, qui accusando summos sa-
cerdotes, eijcere eos volunt ex ecclesia? Si Dominus, vt sacerdotium hono-
raret, indignos sacerdotio per seipsum ex templo eiecit, patietur, vt viles
& improbi homines episcopos temerè accusando & ex ecclesia eijciendo,
summum sacerdotiū vituperent? Cū Paulus Apost. Timotheo præcepit,
vt accusationem aduersus presbyterum nō, nisi sub duobus aut tribus te-
stibus reciperet, subiunxit, obtestans eum, & inquit: Testor coram Deo
& Christo eius, & electis Angelis eius, vt hæc custodias sine piudicio, nihil
faciens in alterutram partem declinādo: Vt hæc, inquit, custodias, quæ sci-
licet ad accusatores & testes pertinent: custodias, inquam, sine præiudicio,
id est, sine temeritate & incōsideratione. Hoc enim significat (vt antea dixi)
πρόκριμα, quod interpres vertit præiudicium. Temeritas autem & inconsi-
deratio in recipiendo accusationem aduersus presbyterum, declinatur, si,
vt apostolica constitutio à Clemente Roman. in secundo libro scripta cap.
49. iubet. Primū de accusatore diligenter inquiratur, quæ eius vita antè
acta, & qui mores, quæ conscientia, quæ causa ad accusandum adduxerit:
Frustrā autem hæc, & alia, quæ prætereo, inquirenda essent, si episcopos ac-
cusare cuique liceret. Postremò si Dominus, cum non permisit Scribis &
Phariseis, vt mulierem in adulterio depræhensam condemnarent, sed poti-
us ipse eam sine condemnatione dimisit, potestatem iudicandi honora-
uit, & accusatores, quales esse oporteat, docuit: quomodo ineptum dici po-
test, quod sacerdotes in culpa & vitio illius in templo negociatiōis depræ-
hensos, zelo dignitatis sacerdotialis & domūs Dei incensus ac commotus,
per seipsum voluit ex templo eijcere, vt dignitatis sacerdotij rationem ha-
beret? Imulq; exemplo suo doceret, quales esse deberent, & qua causa &
consilio moueri, qui ad summos sacerdotes accusandos admittendi essent?
sed prosequamur reliquas rationes, quæ sequuntur.

Defensio reliquarum rationum in epistolis Pontificum Apostolicorū
de non accusandis episcopis, quas iidem Magdeburgenses tanquam ineptas
& falsas more suo accusant, quas nos rursus aptissimas ac verissimas, & ex
ratione & scripturis sanctis petitas esse docebimus. Item quare tanta
cautio-

cautione à Pontificibus illius seculi prouisum sit, nè temerè à quibusuis episcopi accusarentur: & quæ causa sit, cur tancooperè Magdeburgenses huic decreto de non accusandis episcopis repugnent, & quomodo, quæ de hac re in epistola Theophori notârunt, eos de malicia redarguant. Item, quæ Igmarus Rhemensis Archiepiscopus, de non accusandis episcopis, diligenter obseruauit & eruditè scripsit.

Cap. 13.

Alia ratio, inquit, est: Deus superbis resistit, humilibus autem dat gratiam.] *6. Ratio.*

Si episcopos iniquè acufari, ex superbia proficiscitur, vnde in eadem epistola Clementis, Nullus, inquit, se extollat in Doctores & Magistros suos, & Euarist. in epistola secunda, Nam sunt, inquit, nonnulli, qui præpositos suos peruersè repræhendunt, si vel parùm ipsis molesti extiterint: si, inquam, accusatio horum, ex superbia subditorum, qui nolunt esse subiecti, proficiscitur: quid authoritati diuinæ accommodatius dici potuit ad prohibendum, nè episcopus à subditis iniquè accusetur, quàm quod dixit beatus Petrus, ex prouerbij Salomonis sumptum, aduersus eos, qui nolunt esse, quibus debent, obediētes? Insinuate, inquit, omnibus inuicem humilitatem, quia Deus superbis resistit, humilibus autem dat gratiam: deinde subiungit, Humiliamini sub potenti manu Dei, & beatus Iacobus, Deus superbis resistit, humilibus autem dat gratiam: deinde subiungit, Subditi ergò estote Deo. Deo autem non est subditus, qui eum, qui legatione eius fungitur, persequitur. Ira ergò Dei aduersus superbos, grauissima ratio est, nè accusatio episcoporum, ex superbia subditorum proficiscens, suscipienda vnquam sit.

Sequitur in centurijs alia ratio repræhensa, quasi inepta: Nolite omni spiritui credere: Fateor, fuisset quidem hæc authoritas ineptè producta in epistola Anaclæti, si (vt Magdeburgenses somniculosi lectores putauerunt) ad prohibendum accusationem episcoporum producta esset: at non ad hoc producta est, vt vel ipsi Magdeburgenses dicturi sunt, si attentius relegant & non oscitanter, vt legerunt prius. Sic enim ait Anaclætus: Ille proculdubio scandalizatur in Deum, qui rectè non docet, & qui eius scandalizat episcopum vel sacerdotem. Impiè nanque agentes, sunt impij, nec intelligent omnes impij: porro docti intelligent. Omnes enim inuicem humilitatem insinuate: quia Deus superbis resistit, humilibus autem dat gratiam. Nolite, inquit Ioannes Apostolus, omni spiritui credere, sed probate, si spiritus ex Deo sunt, quoniam multi pseudoprophetae exierunt in mundum, &c. Vtrunque ergò dixerat Anaclætus scandalizari in Deum: & eum, qui non rectè doceret, & eum, qui episcopum vel sacerdotem, scilicet rectè docentem, scandalizaret: atque ad eum quidem, qui scandalizat episcopum, id est, qui (vt ait Alex. epist. 2.) legationem eius impedit, & non

Yy 3 vnius,

vnus, sed multorum profectum euertit, quod est superbi, & episcopo suo obedire nolentis, retulit Anacletus illud, Deus superbis resistit: ad episcopū verò, qui non rectè docet, retulit, quod ait Ioannes: Nolite omni spiritui credere, sed probate, si spiritus ex Deo sunt, quoniā multi pseudo prophete exierūt in mūdū. quod magis adhuc ex eo perspici potest, quod statim adiūgit Anacletus, & idem ipse Ioānes alibi ait: Vos quod audistis ab initio, in vobis permaneat, quod quidē nō pertinebat vllō modo ad nō scandalizandū, siue ad nō accusandū episcopū, sed potius ad cauendū, si malè episcopus doceret. cauetur enim cūm probamus, si spiritus ex Deo sunt: id est, vtrū ea, quę dicuntur aut docētur, vera sint. Quę enim vera sunt & salutaria, in spiritu sancto dicūtur: in spiritu aut mundi, ea, quę cum veritate & salute pugnant. Vndē Paulus, Nos autem, inquit, non spiritum huius mundi accepimus, sed spiritum, qui ex Deo est, vt sciamus quę à Deo donata sunt nobis: quę & loquimur non in doctis humane sapientię verbis, sed in doctrina spiritūs. Hęc ex Cyrilli in Esaiam comm. c. 26. cūm explanat illud, Perimus spiritum salutis: & subiungit, Sic accipiendum esse, quod ait Ioannes, Probate, si spiritus ex Deo sunt: id est, vtrū ea, quę prædicantur vel scribuntur, ex spiritu Dei, an spiritu mundi sint: qualia sunt, scilicet, quę Luterani tenent, & Magdeburgenses scribunt & docent. Vna verò est & quidem optima forma ac certissima regula probandi hoc, si quod audierunt à principio, in istis permaneat, sicut beatus Ioannes monuit, cūm ait: Vos quod audistis ab initio, in vobis permaneat: si in vobis manserit, quod audistis ab initio, & vos in filio & patre manebitis: & hęc est re-promissio, quam ipse pollicitus est, deindē subiungit, Hęc scripti vobis de ijs, qui seducunt vos, &c. ergò qui tradunt aliam doctrinā præter eā, quam nos ab initio accepimus, immò & quam ab initio ipsi acceperunt, hi sunt seductores, beati Ioannis Apostoli testimonio, & alieni à promissionibus Dei, qui nec in filio, nec in patre manebunt. Eodē pertinet locus beati Pauli, cūm ait in epist. ad Phil. de eādē regula probandi spiritum scripturę vel sermonis, non enim permittit aliter sentire, quàm vt ab initio traditum est, vt beatus Ioannes contra seductores, & qui sectas nouas introducunt, dixit: Veruntamen ad quod prius, inquit, venimus, hoc enim significat τὸ ἰσθῆσαι, vt idē sentiamus, in eādē regula permaneamus. Patres Luterani, ergò vestri, iudices vestri erunt, & vos condemnabūt: quia ipsi in eo, quod ab initio acceperunt, manserunt: & ipsi in filio & patre manebunt, quia vnctionem à spiritu sancto habuerunt, & nouerunt omnia, & in omnibus illis vsque ad finem semper perseuerarunt. Vos verò Magdeburgenses & ceteri Luterani ac Caluiniani, dogmatum & verborum nouitates profanas tam cæco studio amplexi estis, relicta regula, ad quam prius patres & maiores vestri venerunt, vt quicquid nostrum in antiquis & sanctis patribus & sanctis ecclesię doctoribus legatis, nēuos & corruptelas illius seculi esse, impiè & impudenter dicatis. Vndē autem hoc malum natum sit, Luterani,

1. Ioan. 4.

1. Ioan. 2.

Quid illud
Ioan. sit, pro-
bate si spiri-
tus ex Deo
sunt.
1. Cor. 2.

Optima regula
probandi,
an spiritus ex
Deo sint.

Phil. 3.

Phil. 3.

Patres Lute-
ranorum Lu-
theranos filios
condemna-
bunt.
1. Ioan. 2.

Luterani, licet Centuriones vestri dissimulent, in his ipsis tamen epistolis Clementis, quas tanta rabie & furore cæco notârunt, legerunt. Quare repetam hic ad eorum confusionem in penitentiam, si quos vestrum possim saluare de igne rapiens, sicut Iudas Apostolus ait. Clemens ergo episto-
 5. Relatum est, inquit, nobis, quod quidam in vestris partibus commorantes, aduersantur sanis doctrinis, & prout eis videtur, non secundum traditionem patrum, sed iuxta sensum suum docere videntur. & ided diligenter obseruandum est, vt lex Dei cum legitur, non secundum proprium ingenij intelligentiam legatur, vel doceatur. sunt enim multa verba in scripturis diuinis, quæ possunt trahi ad eum sensum, quem sibi vnusquisque sponte præsumpsit. Sed fieri non oportet, non enim sensum extrinsecus ab alteris alienum & extraneum, debetis quærere, aut quomodo ipsum scripturarum autoritate confirmetis: Sed ex ipsis scripturis sensum capere veritatis: & ided oportet ab eo discere intelligentiam scripturarum, qui eam à maioribus, secundum veritatem sibi traditam, seruaui: vt ipse possit ea, quæ rectè suscepit, competenter asserere. Quæso vos Magdeburgenses, cur à vobis hic locus præteritus est, vel potius dissimulatus? cur eum vestra censoria virgula non notâstis? qui vno ictu totam fabricam doctrinæ vestræ nouæ labefacit. Hic quoque Clemens Romanus beatum Ioannem & Paulum secutus, cum sanam scripturarum intelligentiam ex traditione Maiorum petendam esse censet, quod ab initio auditum est, hoc in nobis permanere vult, id est, vt eum scripturæ sanctæ sensum teneamus, quem à principio accepimus, in eademque regula permaneamus. Rogate, quæso Luterani, centuriatores vestros, aut alios vestræ sanctæ magistrorum & patronos, in ijs controuersijs, quas nobiscum de dogmatibus ecclesiasticis habent, quos testes habeant suæ interpretationis scripturarum? Respondebunt fortasse, quia nullos possunt producere, non opus esse testibus in re certa. Rectè quidem, si nullus contraueniret: si non pro certo sumerent, quod controuersum est. at cum controuersia sit, vtrius nostrum non per spiritum, qui ex Deo est, sed per spiritum mundi, qui mendacium ex proprijs loquitur, verbum Dei interpretentur: quis sanæ mentis dicat, non opus esse testibus? nisi qui sentiat licere esse in causa eundem iudicem & testem, quo nihil potest esse iniquius, neque rationi repugnantius: quod vt sæpius dicam, in causa Christi Iudæi fecerunt: vt in 5. lib. Cle. de apost. cont. scriptum est. Quod si rursus dicant se habere testes scripturas sanctas, cum sint quædam in epistolis Pauli difficilia intellectu, quæ indocti & instabiles deprauant ad suam perditionem, sicut & cæteras scripturas, vt beatus Petrus ait, Vtri sunt, nos an vos, quos Petrus dicit indoctos & instabiles esse, & deprauare scripturas? cum nos vobis, & rursus, vos nobis hoc exprobrete, & obijciatis, quid superest, vt tota lis equo iudicio dirimatur, nisi vt dicant testes? Luterus vult scripturam per se ipsam & suo, id est, scripturæ spiritu intelligi: & nos hoc volumus, at Paulus
 Apосто-

Iudæi.

Sic est in duobus vetustis exemplaribus Vaticano, & Florentino.

Vnde sana scripturarum intelligentia petenda sit, diuine notatum est à Clemente.

Qui in controuersia non curant testes, licere putant, esse in causa eosdem iudices & testes.

Non docent magistri Lutherani verbum Dei, quomodo Paulus doceri voluit.
 1. Cor. 14.
 2. Tim. 2.

Apostolus sic voluit verbum Dei doceri & predicari, ut qui doceret, dicere posset, quod ipse ad Corinth. scripsit, Sicut & in omnibus ecclesijs sanctorum doceo. Nos igitur per spiritum Dei, qui hoc in Paulo dixit, probamus non nos spiritu mundi scripturas interpretari & intelligere, quia interpretamur & intelligimus, sicut in omnibus ecclesijs sanctorum hactenus sancti patres intellexerunt, & interpretati sunt: & sicut per multos testes audiimus: ut idem Apostolus ad Timotheum scripsit: Quæ audisti, inquit, à me per multos testes, hæc commenda fidelibus hominibus, qui idonei erunt & alios docere. Rogate ergo Lutherani magistros vestros, an dicere vobis possint, Tenete hæc, quæ audistis à nobis per multos testes. Vos enim quæ ab eis audistis, per nullos alios testes audistis, quàm per discipulos Lutheri, nec in alijs locis predicari, quàm ubi Lutherani esse permittuntur. Rogate, inquam, an dicere possint, Hæc tradimus vobis, sicut in omnibus ecclesijs catholicorum, quæ ubique sunt, docemus? apud nos enim, quia idem sapimus, & non sunt in nobis hæreses, neque schismata, singuli doctorum catholicorum docent, quod omnes ubique: & omnes, quod singuli. ita fit, ut qui in vna ecclesia docet, sicut in omnibus doceat. Sic scimus nos, sicut Apostolus ait, de doctrina à Deo reuelata loquens, à Deo donata esse, quæ & loquimur, & predicamus: id est, esse doctrinam spiritus Dei, & non spiritus mundi, scilicet ex comparatione huius doctrinæ cum ea, quæ in omnibus ecclesijs catholicorum, quæ ubique sunt, predicatur: quæ eadem fuit semper. Sic spiritualia cum spiritualibus, sicut Apostolus ait, comparamus. At vos, qui relicto spiritu Dei, spiritum mundi accepistis, extra Germaniam, nec in ea ubique, non habetis cum qua alicuius ecclesiæ catholice doctrina doctrinam spiritus vestri Prophetæ Martini comparetis, nisi cum Calviniana, aut aliorum hæreticorum: quod est, carnalia & diabolica cum carnalibus & diabolicis comparare. Inuitauit me, ut huc excurrerem, opportunitas loci Clemen. ex epistola eius 5. de Apostolica traditione Maiorum, vnde ducenda esset recta scripturarum intelligentia, quem locum, ut hoc obiter admoneam, diuinè imitatus & secutus est Irenæus libro tertio, cap. quarto, quem supra commodiore loco recitavi. Reuertamur nunc, vnde digressi esse videmur: & reliquas rationes defendamus.

7. Ratio.

Alia ratio, inquit: Vnusquisque pro se rationem reddet.]

Hanc quoque notârunt, tanquàm rationem ineptam ad prohibendum, nè temerè episcopus accusaretur, cum tamen tam grauis sit, ut ad cohibendam petulantiam alterum accusandi, præsertim iniquè, nihil valentius esse possit, quàm meminisse iudicij, quod cuique subeundum sit. cuius quidem qui immemor est, facile alterum & iudicat, & accusat. Vnde postquam dixit Anacletus, Itaque vnusquisque nostrum pro se rationem reddet Deo: statim subiunxit, Non ergo amplius inuicem iudicemus: sed hoc iudicate magis, nè ponatis offendiculum fratri, vel scandalum.

Alia

Alia ratio, quia gratiæ plenitudo adiectione non indiget: nec vlla requirit commendationis augmenta, quasi dicat, non possunt errare.]

Hæc est centuriatorum interpretatio, digna eis, id est, mendosa, & quam ipsa illæ epistolæ, quas notârunt, vt postea ostendam, de falsitate redarguunt. Sed recitemus prius locum, quem malè quoquè in epist. Anacleti notârunt, quia non intellexerunt. Si autem, inquit, omnia in hoc seculo vindicata essent, locum diuina iudicia non haberent. Superuacuis enim ad beneficium laborat impendijs, qui solem certet facibus adiuuare. Ideò si aliquis putat, se Deo in hoc placere, quòd seruos suos accusat, & vt meliores fiant, dicit se hoc agere, in vacuum laborat: & plus inuidiæ stimulis agitatur, quàm charitatis: quoniam plenitudo gratiæ, adiectione non indiget, nec vlla requirit commendationis augmenta. Hæc Anacletus. Quæ nõ tam miror non intellexisse istos, quàm non intelligendo, ità peruersè interpretatos esse. Loquitur ergò Anacletus de ijs sacerdotibus, quorum facta bona sunt manifesta, sicut Apostolus ait: Si quæ verò sunt occulta peccata, & que seiri non possunt, eorum iudicium referuandum est Deo, à quo solo vindicari possunt, quæ idem Apostolus dicit, non quidem præcedentia ad iudicium, quæ hic & iudicari & vindicari possunt, sed sequentia. Prohibet itaq; Anacletus, nè quis alterum propter suspicionem tantum accuset: neque dictum de aliquo inueniat, quod non in actibus eius agnoscat: vt idem paulò post ait, & Euaristus epist. 2. nè mala quorundam prius quisquam præsumat credere, quàm probare. Item Victor Pont. de eiusmodi iudicijs loquens, Incerta, inquit, charissimi, nullatenus iudicemus, quoad usq; veniat Dominus, qui latentia producet in lucem: & illuminabit abscondita tenebrarum, & manifestabit consilia cordium. quia quantum vera sint, non tamen credenda sunt, nisi quæ manifestis indicijs comprobantur: nisi quæ manifesto iudicio conuincuntur: nisi quæ iudicario ordine publicantur. Si quis igitur eiusmodi sacerdotem dicat se arguere & accusare, vt meliorem faciat, cuius lux ità lucet coram hominibus, vt opera eius multa bona videant omnes, & si quæ eius opera aliter se haberent, sicut idem Apostolus ait, abscondi non possent, perindè facere videatur, vt si velit Solis lucem augere. dicit deindè Anacletus, eum, qui hoc facit, non duci officio charitatis, vt fingit, sed potiùs inuidiæ stimulis incitari: quoniam si nihil iste in gratia vlla eiusmodi seruo Dei deesse videt, quid gratiæ accusando addere ei vult? plenitudo enim, inquit, gratiæ non indiget adiectione. Videamus nunc de interpretatione Magdeburgen. quàm sit inepta, deindè quàm sit epistolis istis repugnans: quasi dicat, inquit, non possunt errare: ergò cum Paulus, què his verbis imitatus est Anacletus, Corinthijs gratulatur, quòd in omnibus diuites facti essent in Christo, ità vt nihil, inquit, desit vobis in vlla gratia, perindè est, vt si dicat, eos peccare non posse: quia vbi nihil gratiæ deest, ibi plenitudo gratiæ est: & si plenitudo gratiæ est, non est opus adiectione, ac proindè peccari non potest. Hæc sunt fatua argumenta

8. Ratio.

Locus in epistola Anacleti. à Magd. reprehensus, & ab eis non in lectus.

1. Tim. 5.

Redarguitur interpretatio Magd. vt inepta, & discrepans cū scriptura Pauli, quam Anacletus imitatus est.

1. Cor. 1.

Zz Magde-

Magdeburgensium. Videamus iam de discrepantia epistolarum cum istorum non solum falsa, sed maleuola, & inuidiosa, & stulta interpretatiōe. Etenim si quod Anacletus hoc loco ait, & iam nos interpretati sumus, sic interpretandum putant, quasi dictum sit, Peccare non possunt, quemadmodum idem Anacletus dicit in 2. epist. Accusatio quoque eorum, super qua nos consulere voluisti, non nisi ab idoneis & probatissimis viris, qui & suspitionibus & sceleribus careant, fieri debet. Possunt igitur peccare, si quidem possunt accusari. & Clemens episto. 1. non nisi à coequalibus aliquid eis inferri debere docebat, quod iam quoque sumus interpretati. Rursus idem Anacletus epist. 3. docet, quales testes esse debeant in accusatione episcopi. & quales eorum accusatores. Idem facit Euaristus epist. 2. Idem rursus Sixtus epist. 1. idem Telesphorus. Quare ut euenire istis frequenter solet, ut Apostolus de similibus scripsit, non intelligere neque quæ loquuntur, neque de quibus affirmant, ex eorum interpretatione cōiecturam facio, putasse eos, ita accusationem episcoporum in his epist. prohiberi, quasi nunquam accusare eos liceat: quod quidem fieri non poterat, si peccare possunt, & iudicem habent in ecclesia quicumque sunt infra Pontificem, Petri principis Apostolorum successorem, & primum ac summum Christi Vicarium. Accusari ergo possunt, quis neget? Sed hoc apostolici Pontifices prohibuerunt, ut neque temerè, nec à quibusuis, nec à prauis hominibus accusarentur: cum illo seculo, ut Igmarius Rhemensis Archiepiscopus scripsit, acerrima persecutio non nisi perfectissimis ad episcopatum venire permetteret, quippe qui iam pro Christo omnia extrema pati non timerent. quod si præter difficultates ac pericula, quæ sunt in ipso episcopatu, quæ Paulus Apostolus vno verbo eleganter significauit, cum ἔργον, id est, opus vocauit. significare enim hoc verbum non solum apud gentiles scriptores, sed in sacris quoque literis τὸ δύσκολον καὶ δυσκατέργωτον πρᾶγμα, id est, rem difficilem & arduam, notauit S. Isidorus Pelusiota in epist. ad Palladium contra ἀρχοντιῶνας. Unde illud, Virum fidelem inuenire, ἔργον, id est, labor & opus: si, inquam, præter difficultates & labores episcopatus, (ex ipso enim, ut ait idem Isidorus, pendent omnium subditorum necessitates, probationes eorum qui ordinantur, potus sitientium, cibus esurientium, vincti, viduæ, iniuriam passi) & præter pericula persecutionum, quæ illo seculo erant crebræ & violentæ: accessisset insuper licentia & petulantia improborum ad accusandum episcopos probos, nisi hoc illi apostolici Pontifices tam seuerè ac rigide cauissent, quis fieri episcopus voluisset? quis episcopatum passus esset? sed Magdeburgenses, ut inhumani & crudeles, nihil horum considerare voluerunt. causam verò dicam postea, cum reliquas rationes, quas tanquam ineptas improbârunt, probatissimas esse demonstrauero. Denique locutum esse hoc loco Anacletum de ijs episcopis non accusandis, in quibus nullum crimen palam cernitur, de quo accusari possint, ex ijs, quæ statim sequuntur, perspicui potest. Subiungit enim: Erigit ergo doctores conscientia

*Coarguitur et
conuincitur
calumnia
Magdeb.*

*Accusationem
episcoporum
non omnino
prohiberi.*

*Quomodo &
quatenus apo-
stolici Pont.
accusare epi-
scopos prohibuerunt.*

*Quale & quâ-
tum opus sit
episcopatum
gerere, ex S.
Isidoro Pelu-
siota.*

sua: & si quandò incertis temporum statibus opponuntur, sustinent mala, quæ sanctis magis sunt adscribenda, quàm malè meritis. sic enim est totus hic locus in exemplari vetustissimo Vaticanæ bibliothecæ, id est, quorum malorum & persecutionum, quas patiuntur, magis in causa est eorū sanctitas, quàm crimen vllum, qui testimonio conscientie suæ sustentantur. quod magis adhuc declarat, subiungens: Datam enim scimus Satanæ potestatem, vt seruos Christi cribraret.

Alia ratio: Qui vos tangit, tangit pupillam oculi mei.]

9. Ratio.

Quod minatus est propheta Zacharias ijs, qui populum Dei, & prophetas ac sacerdotes captiuos duxerant, transtulit Pont. Alexander secundum spiritum ad eos, qui episcopos persequuntur, qui sunt oculi Domini, sicut idem ait: & sicut intelligi potest ex illa Pauli analogia corporis humani, cum quo ecclesiam in priore episto. ad Corinth. comparauit. Vbi oculi, (vt ait S. Dorotheus in libro de non iudicandis proximis) sunt ij, qui attendunt & corrigunt: hi verò sunt episcopi, qui quidem, quia sunt oculi Pontificis, qui est caput ecclesie catholice, qui personam Christi sustinet, idcirco merito sunt & dicuntur oculi Domini. Hos igitur oculos Domini qui iniquè lædit & persequitur, idem pupillam oculi sui lædit. Sic enim est apud 70. & sic beatus Cyrillus interpretatus est. Redit, inquit, in caput ipsius, conuenitq; dicere, vt Dauid ait, Incidit in foueam, quam fecit. & illud, Redibit labor in caput eius. Hæc Cyrillus. Quod statim declarat idem propheta, postquam enim dixit, Tangit pupillam oculi sui, subiungit: Quoniam ecce ego leuo manum meam super eos: Hunc sensum 70. secutus est Pont. Alexander ex eorum interpretatione, vt paulò antè dixi, vt perspicere potest ex ijs, quæ idem Alexander subiungit. Postquam enim recitauit ex propheta, Qui vos tangit, pupillam oculi sui tangit: quia his verbis prophetæ minas accusatoribus istis proposuerat periculorum & malorum, subiungit statim, Et licet nos persequantur, quia neque nos sine illis, neque illos sine nobis persequi possunt, quia illius sumus discipuli, qui animam pro fratribus præcepit ponere, tamen eis pericula & perditiones non sumus ausi celare, nè propheta, quod absit, damnemur sententia: Si annunciaueris iniquo iniquitatem suam, animam tuam liberasti. Pericula ergò & perditiones eorum non celauit Pont. cum dixit, pupillam oculi sui lædere, qui sacerdotes Domini lædit. Si enim non sic Alexander legit, vt est apud 70. quomodo hoc testimonio prophetæ Zachariæ recitato, pericula & perditiones prædixit? quod se facere ait, nè damnationem prophetæ Ezechielis incurrat, qui iussit annunciare iniquo iniquitatem suam: quod quidè tunc fit, cum iuxta eundem Prophetam Ezech. videns gladium venientem, annunciat populo. Gladium ergò venientem annunciat hic Alexander, cum ait, Pupillam oculi sui lædere, qui seruos Dei lædit. Sed de interpretatione 70. in epistolis Pontificum apostolicorum, dicam reliqua in extremo libro loco proprio. Absoluamus reliquas rationes.

Zach. 2.

1. Cor. 12.

S. Dorotheus.

Cyrl. in Zachariam.

Psal. 7.

Argumentum evidens, citat se Alex. testimonia veteris scripturæ secundum 70. interpretationem. Ezech. 33.

10. Ratio.

Alia ratio: Deus stetit in synagoga Deorum: ego dixi, *Dij estis, & filij excelsi omnes.*]

Psal. 81.

Doceamus Magdeb. non esse ineptam hanc rationem, vt ipsi calumniantur. quia enim dixerat Anacletus epist. 2. non esse accusandos episcopos, nisi ab idoneis & probatissimis viris, qui suspicionibus & sceleribus careant, & rursus à Deo esse iudicandos episcopos, non à praua vitæ hominibus, accommodatissimè vsus est ijs, quæ Dauid in spiritu dixit non solùm propter iudices populi Israelitici, sed etiam propter iudices ecclesiæ nostræ, qui sunt episcopi: quos spiritus sanctus monet, sicut illos, vt iustè iudicent, si quidem ipsi quoquè iudicandi sint à Deo, cuius iudicium exercet: sicut dixit Iosaphat Rex Iudæ: Videte, quid faciatis, quia non hominis exercetis iudicium, sed Domini: & quodcunque iudicaueritis, in vos redundabit. Vndè scriptura sancta iudices appellat deos in Exodo. Idem quoque obseruauit diuinus Dionysius in Diuinis nominibus. An igitur inepta ratio est, cur non liceat dijs, id est, iudicibus vulgo detrahere, eosque insectari, illa, qua spiritus sanctus vsus est, quia scilicet in eo gradu ac dignitate constituti sunt, vt ipsi iudicium Domini exerceant, & non à quibusuis & temere, atque à prauis hominibus iudicentur, & arguantur?

2. Par. 19.

Exod. 22.

Dionys. c. 12.

Magd. ratio.

nè, qua vsus

est spiritus s.

in scriptura,

reprehendunt

in epistola 2.

Anacleti.

11. Ratio.

Alia ratio: Tu quis es, qui iudicas alienum seruum? explicanda quoque est hæc ratio, & ab iniqua accusatione vindicanda. Quia dixerat Anacletus, non esse accusandos episcopos temere & cum scandalo, hoc enim est, non debere accusari, nisi ab idoneis & probatissimis viris, qui omnibus suspicionibus & sceleribus carerent, valdè appositè vsus est verbis Apostoli, Tu quis es, qui iudicas seruum alienum? Domino suo stat aut cadit. In eos enim hoc dixit Apostolus in epist. ad Rom. qui fratres in cibis discernendis cum scandalo & suo & illorum iudicabant, quasi non haberent aliud Dominum, cuius iudicium eis subeundum esset, nisi ipsi eos iudicarent. Vndè paulò post idem Apostolus, quod etiam hoc loco subiunxit Anacletus: Sed hoc, inquit, iudicate magis, nè ponatis offendiculum fratri vel scandalum. Scandalum verò est, quod Alexander pont. notauit, idem, quod Anacletus, prohibens: quia qui temere episcopum accusat, legationem eius (inquit) impedit, & non vnus, sed multorum profectum euertit: & sicut multis (inquit) nocet, ita à multis arguendus est.

Rom. 14.

Quod scanda-

lum ercet, qui

episcopum te-

mere accusat.

Addunt præterea Magd. Telesphorus addit hanc rationem, quia non est discipulus supra magistrum. Hanc quoque notârunt, quasi ineptam. dixerat Telesphorus de episcopis & reliquis sacerdotibus, ab omnibus esse audjendos, timendos, & non lacerandos: & paulò post, Nullatenus debet eos arguere, neque vulgus in eorum accusatione suscipi. populus enim ab eis docendus est & corripiendus, non ipsi ab eo, quia non est discipulus supra magistrum. Prohibet Pont. vt ex aliorum Pontificum epistolis intelligi potest, & à nobis supra obseruatum est, vt non accusentur episcopi à quibusuis & à prauis, sed ab idoneis & probatissimis. Accusari enim à quibus non debent

Quã vim ha-

beat ad nõ ac-

cusandũ teme-

rè episc. hac

uis & à prauis, sed ab idoneis & probatissimis. Accusari enim à quibus non debent

debēt, neq; possunt, nihil aliud est, quàm efferre se accusatorem in eos, qui magistri sunt, eisq; iniuriam facere: quod est esse discipulum supra magistrum, vt antè collatis locis epistolæ Clementis, interpretati sumus. Quomodo igitur aiunt Magdeburgenses, ineptam esse hanc rationem? nisi quia non intellexerunt, quid notarent, neq; quid repræhenderent. Deindè cum Apostolus ad Timotheum scribens, dicit: Seniore[m] nè increpaueris, sed obsecra vt patrem: iuuenes vt fratres, anus vt matres: si præcipit, vt episcopus seniore[m], id est, magister discipulum natu grandiore[m] non arguat, sed potiùs obsecret, idq; ætati tribuendum esse putauit, non item equum sit, vt vulgus episcopum, aut sacerdotem non arguat, sed magis obsecret, idq; discipulus magistri dignitati sacerdotali tribuat? immò hoc quod Apostolus præcipit, Seniore[m] non arguere, vt hoc obiter obseruetur, Synodus Roma. Siluestro Pontifice, canone edito, de episcopo interpretata est. Episcopum, inquit, canonicè electum & consecratum neq; clericus, neque populus perturbare debet: quia episcopi, qui throni Dei vocantur, non sunt lacerandi, sed magis portandi & venerandi, de quibus ait beatus Paulus, Seniore[m] nè increpaueris, sed vt patrem obsecra. Legimus nanq; ipso Domino dicente, Nò esse discipulum super magistrum: hoc est, non sibi debere quenquam ad iniuriam Doctorum vindicare doctrinam: nec aliqua machinatione Domini discipulis, id est, Apostolorum successoribus detrahere, aut eos infamare, quia iniuria doctorum ad Christum pertinet. Hactenus canon. Ad extremum subiecerunt Magdeburg. accusationi suæ. Et huius decreti fructum ac finem subiicit Telesphorus: Hunc murum firmissimum statuerunt patres nostri, & nos cum eis contra persecutores nostros, vt hoc remedio eorum pellantur machinamenta: & vos sanctiores & securiores famulari mereamini vestro Saluatori.]

Non facile est diuinare, quid hinc centuriones istos offenderit: an nò licebat Pontificibus cauere contra persecutores? præsertim si eò spectabat cautio, vt dolis & machinis aduersariorum depulsis, securius sacerdotes & sanctius Domino seruire possent? an ita maleuoli sunt, ita ab omni humanitate auersi, vt episcopos nostros omni tutela & præsidio nudos, & omniù maledictis ac calumnijs obiectos velint? Quid igitur hoc loco notârunt? quid hic improbant? immò quæramus potiùs, quid eos interdictio maleuolæ obtreccationis & iniquæ accusationis episcoporum tantoperè vrat? scilicet hæc causa, quia cum ipsi semper contra Pontificè loquantur, nec illud putent metuendum esse, quod Dominus dixit, Quare non timuistis detrahere seruo meo Moisi? student, vt omnes idem faciant: & si quid contrà à nostris cauere vident, repræhédunt cautiones & decreta: immò nihil est apud istos sanctius maledicentia & obtreccatione nostrorum sacerdotù. Vt cum cæteris omnibus, quæ propria sunt hæreticorum, quæ sancti Apostoli in epistolis suis notârunt, hoc quoque istis maximè conueniat, quod Apostolus Paulus illis hæreticis tribuit, qui nouissimis temporibus futuri erant, qui

*ratio, non esse
discipulū su-
per magistrū.*

1. Tim. 5.

*Synodus Ro.
de episcopo in-
terpretata est
illud, seniore[m]
ne increpa-
ueris.*

*Cur tantoperè
Magd. offen-
dat interd-
ctio inique
accusationis
episcoporum,
Num. 12.*

*Lutheranis nil
sacilius, quàm
maledicta &*

obirectationes sacerdotū & episcoporum. 2. Tim. 3. Inter crimina tores à Paulo prophetati sunt Lut. cum similibus. Que Igmarus ante annos 800. de non arguēdis epis copis scripse rit.

iam exierūt, esse scilicet criminatores. Itaq; cū omnia isti repagula pudoris & timoris Dei ruperint, nec vllā æquitate naturali coerceantur, ridēt, quod Pont. Telesphorus ait, Hunc murum firmissimum statuerunt patres nostri, & quæ sequuntur. Hactenū de rationibus repræhensis. Recitemus deinceps ad sententiam Pontificum de non arguendis & dānandis episcopis, magis adhuc explicandā & confirmandā, quæ Igmarus Rhenensis Archiepiscopus eruditif. & grauis. author, ad quem Nicolaus primus ante octingentos annos epistolas aliquot scripsit, in lib. de varijs capitulis ecclesiasticis, c. 29. & 52. obseruauit: Post Apostolos autem, inquit, Romani Pont. tam in potestate, q̄ in prædicatione eorum successores ecclesiasticam disciplinam studiosissimè suis institutis informasse, & informatam propagasse reperiuntur, & hoc vtique diuerso modo: sicut enim ipsi sanctę ecclesię diuersis temporibus præfuisse leguntur, ita & diuersè suis temporibus consuluisse inueniuntur. Nam à beato Petro, vsq; ad S. Siluestrū, variæ & creberrimæ persecutiones fuerunt, in quibus episcopi, vt potè capita aliorum, maximè periclitabantur. Vndè & Roma. Pontifices illius temporis, multipliciter eos pro qualitate personarum, necessitate rerum, opportunitate temporum, scriptis suis consolati sunt, in quibus de eorū iudicijs multa vel penè omnia statuerunt in improborum præsumptionem, vt eos ab illorū infestatione cōpescerent quoquo modo. quippe attestante S. Fabiano Papa & Martyre, ipsi Apostoli eorumq; successores statuerūt, vt episcopi aut nunq̄ accusarentur, aut difficilimè accusari permitterētur. Nam & B. Eutychanus Papa & Martyr testatur, si accusatio episcoporū tam facile & passim admitteretur, per pauci nimis inuenirentur, qui pro tempore episcopatum non fugerent: cū & quotidianam mortem ex persecutione timerent, neq; tamen improborum accusatiōem declinare possent. Sanctus etiam Anacletus Papa & Martyr, ad vniuersos episcopos Italix scribens, deiectionem siue damnationem episcoporum sibi Dominū reseruasse testatur, quasi hominum iudicio subiacere non videantur: neq; mirū hæc eo tempore iudicasse, cū acerrima persecutio non nisi perfectissimis ad episcopatum venire permitteret: quippe qui iam p̄ Christo omnia extrema pati non timerent. Hæc ille. Illius igitur temporis episcopis sanctissimis, eorumq; similibus, aduersus improborum hominum criminationes iniquas, & ex propria temeritate proficiscentes, Clemens & Anacletus, & reliqui Pontifices, quos Magdeburgenses notârunt, cauebant. Nunquàm verò notâssent, si scirent vulgato iam iuriconsultorū prouerbio vti, Distingue tempora, & concordabunt iura, sicut Igmarus distinxit. Subiungit enim: In tempore autem pacis, aliquid de illa difficultate accusationis, siue damnationis episcoporum, nō incongruè remittitur, cū episcopatus nō iam à paucis, quasi mors, religiosè timetur, sed à pluribus, quasi gratia, ambitiosè appetitur: & appetitus, criminose administratur: scilicet cū iā non talis persecutio aliquem ab episcopatu vel peccato deterreat, sed ipsa pacis

Igmarus ante annos 800. Anacleti de. croium de nō arguēdis episcopis, defendit.

Magd. nesciūt vti prouerbio iuriconsultorum, Distingue tempora, & concordabunt iura.

pacis

cis tranquillitas & honoris sublimitas, magis ad peccandum illicitat. **Vnde** & in Niceno concilio nō magis episcopis, q̄ quibuslibet in damnatione remittitur: cūm generaliter in eo omnes damnentur, quicunq; se cōtra sacras regulas efferre non verentur. Ante illud sanē concilium tantæ persecutiōes vndique sæuierūt, vt Romani Pontifices tribulatos vix aliquo modo scriptis suis consolari, siue contra improbos defendere sufficerent, nedūm ecclesiasticam disciplinā vsquequaq; pleniter ac regulariter instituere possent. A tempore autem huius concilij, iam aliquantulūm sedatis persecutiōibus, Pontifices multo plenius & diligentius ecclesiasticas regulas tum per se in decretis suis, tum per alios in concilijs promulgare, siue promulgatas confirmare cœperunt: quas & in posterum ecclesiastici Doctores magis in vsu habere consueuerunt. Hæc ille. Ac rursus idem Igmarius ca. 52. Itē, inquit, sancti patres frequentissimē prohibent, nē oues suum Pastorē, nisi in fide errauerit, accusent: subditosq; accusatores prælatorum, excomunicandos infamandosq; censuerunt. Beatus autē Gregorius Papa Ioanni Corinthiorum episcopo scribens, Paulum, Euphemiu, Thomam, Clementiū clericos damnauit, eō q̄ proprium eorum episcopū pro quodam crimine accusare non obdierint. Idem etiam apostolicus Pauli Diacina ciuitatis episcopi, à clericis suis pro corporali crimine accusati atq; cōiūcti, depositionem intantum confirmauit, vt eum etiam cōmunionē priuandum iudicaret, si deinceps aliquid de episcopatu vel loqui p̄sumeret. Deinde subiungit: Sed hæc nequaq; adinuicē contraria iudicabimus, si superiorem sententiā competentē intelligere curabimus, videlicet, nē oues suū pastorem ex propria temeritate vllatenus accusare præsumāt: neq; tamen superiori potestati hoc eis canonicē præcipienti superbē resistent, quæ ipsos damnare potuit, si ei contra proprium obedire noluerint. Si igitur ita intelligitur, neq; subditi prælatos temerē accusabunt: neq; superiori potestati cōtumaciter resistent. Huiusmodi autem adaptatiōem, & in ipsa scriptura sacra nonnunquam necessariō requirimus. Vt in illo, Nō occides. si enim illud nimis simpliciter intellexeris, ipsa lex sibi repugnabit, quæ sæpissimē alibi reos morte mulctari decreuit: ipse quoque Deus, qui legem instituit, p̄sæp̄e multos occidi præcepit. Nē ergō vspiam Deum contraria præcepisse blasphememus, prædictam sententiā consideratiō necessariō intelligere debemus, scilicet ea cōsideratione, nē aliquis ex propria præsumptione occidat: Deo autem, siue hoc per se, siue per legem ei præceperit, obedire non renuat. Item beatus Augustinus lib. 1. de ciuitat. Dei, Ipse non occidit, quisquis in hoc, ministerium iubenti debet. Sic ergō & in accusatiōe subditorum non obedientiam, sed præsumptionem proscriptam competentē intelligimus. Multū sanē ecclesiasticis correctionibus in concessiōe huiusmodi accusatiōis prospiciunt non dubitamus. Nam prælati necessariō & sibi & subditis tanto magis prospiciunt, quanto magis se & per accusatiōem subditorum percelli posse non dubitant. Neque parū ecclesiasti-

*Quo concilia
da sint decreta
de nō accusandis
episcopis, qua
contraria videntur.*

*De conciliatiōe
contrariōrum
in scriptura.*

cleſiaſtica diſciplinæ derogaretur, ſi nunquam huiusmodi accuſatio cõcederetur. nam pauci prælati illius perfectionis inuenirentur, qui non tanto magis ſe & ſubditos in diſciplina negligenter, quanto magis ſe per accuſationem eorum ad aliquod iudicium coercendos deſperarēt. Subditi tamē nequaquam hoc abſque maioris poteſtatis authoritate præſumant, nè dignam ſuæ damnationis ſententiam, iuxta ſtatuta ſanctorum patrum, excipiant. Sciendum autem, quòd ſubditi de propria iniuria, vel hæreſi prælatum ſuum accuſare non prohibentur, iuxta Symmachi Papæ ad Cæſariũ epiſcopum ſententiam: Oves ſuum paſtorem accuſare non poſſunt, niſi p hæreſi, aut propria iniuria. Sic Africani canones apoſtolica authoritate promulgati atque confirmati, enumeratis omnibus, quibus accuſandi licentia non negatur. Haſtenus Igmarius. Satis igitur eruditè ab hoc authore grauiffimo explicatum eſt, quomodò, quod centuriatores malè intelligentes ad calumniam rapuerunt, rectè intelligèdum ſit, adhibita diſtinctione perſonarum, temporum, & cauſarum. Aliquid ſimile obſeruauit idem author de iudicandis, & non iudicandis abſentibus, quæ diuerſitas in cauſarum quoquè diuerſa ratione pendet. Recitabo etiam quæ ille de hac re ſubiungit, quæ nõ erunt à loco propoſito de non accuſandis epiſcopis aliena, propter illa, quæ ad extremum ſubiecit: Item, inquit, ſancti patres ſapiffimè decernunt, nè quis abſens iudicetur, vt beatus Zephyrinus Papa, quia hoc (inquit) & diuinæ leges prohibēt. Item Felix Papa omnibus epiſcopis ſcribens, Abſente, inquit, aduerſario non audiatur accuſator: neque ſententia, abſente alia parte, à iudice dicta, vllam obtinebit firmitatem. Item ſanctus Cornelius Papa, Omnia, inquit, quæ aduerſus abſentes in omni negotio, aut loco aguntur, aut iudicantur, omninò euacuentur: quoniam abſentem nullus addicit, nec vlla lex damnat. Zofimus autè Papa in ordine 33. cum 207. Africani cõcilij quemlibet accuſatorem, ſiue accuſatum, etiam abſentem, communionem priuauit, quicumq; poſt canonicam uocationem venire contempferit. Item Bonifacius Papa ſucceſſor eiufdem, in contumaciter abſentem decreuit, nè dilationem ſententiæ de abſentia lucraretur. Beatus quoquè Gregorius Maximum præſumptorè Salonitanum, non ſolum pro illatis criminibus, ſed etiam pro abſentia damnandum iudicauit, eò quòd canone vocatus, venire diſtulerit. Item Theodorus Papa Paulo Conſtantinopolitano ſcribens, præcepit, vt Pyrrhum eiufdem ſedis quòdam epiſcopum, abſentem damnaret: quia (inquit) præſentia eius neceſſaria non eſt, cuius exceſſus præſens eſt. Item Felix Papa Acacium Conſtantinop. abſentem damnauit, cuius ſententiam beatus Gelafius ſucceſſor eius, irrefragabili approbatione canonicam demonſtrauit. Neque planè dubitauerim, quin plures inueniantur, qui ità abſentes ſententiam damnationis exceperint, quàm qui præſentes, canonicam examinationem & damnationem expectauerint. deindè ſubiungit Igmarius: Harum autem ſententiarum diuerſitatem facilè concordabimus, ſi ſuperiorem ſententiam de abſente nõ iudican-

Quando poſ-
 ſint ſubditi
 accuſare epi-
 ſcopum ſuum.

Igmarius de
 iudicandis &
 non iudican-
 dis abſentibus.

dicando, ad illum modò referamus, cuius causa adhuc ventilanda videtur: qui locum respondendi potius non habuit, quàm canonicè oblatum refutaerit. Nam si canonicè vocatus venire contempisset, neque tamen canonicam excusationem prætenderet, tam a pud antiquos, quàm apud modernos, etiam absens canonicè damnari posset. Si igitur exponimus vtranque sententiam de absente, rationabilem esse videbimus, & vt absens iudicetur, quia canonicam vocationem siue admonitionē neglexisse detegitur: & absens non iudicetur, de cuius contumacia adhuc dubitatur. Deindè subiungit: Sic ergò & in alijs canonum diuersitatibus competètem sensum inquire debemus, nè fortè huiusmodi diuersa nonnunquàm quasi repugnàtia temerè respuamus, quæ tamen ex apostolica autoritate, promulgata siue confirmata non ignoramus. Ità, inquam, intelligentiæ congruentiã semper indagare cogemur, nè huiusmodi statuta vnquàm sibi contraria interpretemur. nam ipsi S. spiritui magnam iniuriam irrogare videmur, si illa quæ ipsos sanctos patres docuisse legitur, quasi contraria, & idèò contemnenda interpretari non veremur. Hæc Igmarius, Archiepiscopus quondam Rheimensis, quæ accusationem Magdeburgensium de non arguendis episcopis, satis redarguunt & conuincunt, & sententiã Pontificum confirmant.

Responsio ad ea, quæ contra principatum Rom. Pontificis obijciuntur, quomodo non illis rationibus, quas Magde. finxerunt, Principatum Pontificis Anacletus probãrit, neque nos probemus, exceptis prima & quarta, & quomodo appareat non intellexisse Magd. quæ Anacletus scripsit. Item quomodo Nicena Synodus in 6. canone de primatibus, secuta sit autoritatem canonis 33. Apostolorum, & interpretationem Anacleti, qui hunc canonem in epistola sua citat.

Cap. 14.

Sequitur deinceps, vt ad ea quæ Magdeburg. cõtra principatum Rom. sedis obijciunt, vel potius fingunt, respondeamus. Postquã enim summam recitãrunt, quæ in epistolis apostolicorum Pont. obseruãrunt de primatu Romanæ ecclesiæ, quòd Anacletus epist. 3. ait, non ab apostolis, sed à Domino Salvatore primatum obtinuisse, & eminetiam potestatis super vniuersas ecclesias, ac totum Christiani populi gregem affectam esse: & Apostolos, iussione Saluatoris statuisse, in maioribus quæstionibus ad Roman. ecclesiam appellandum esse epist. 1. 2. 3. quæ inquirunt, postea alij repetunt & stabiliunt, vt Euaristus in epist. 1. Alexander epist. 1. Pius 1. 2. Itè Anicetus, & Victor.]

Postquàm hæc, vt dixi, recitãrunt, subiungunt: Rationes autem frigidissimæ proferuntur, quas, inquirunt, ascribemus, vt ineptitas conspiciatur.]

Prima, quia Petro dixit, Tu es Petrus, & super hanc petram, id est, sedem Rom. ædificabo vniuersalem ecclesiam.]

Quia hanc rationem Magdeb. negant, & nos contrã diuinam esse, & diuinè

Aaa ab